

PEETER Pere
Arhitektide
projekteeritud saun
Vooremaal.

FOTO: ERAKOGU

Peame õppima uuesti ridade vahele kirjutama. Skitseerides mõtlejad

PEETER PERE
arhitekt

Ruumi luues tekivad assotsiatsioonid, mis väljenduvad kas materjalides või faktuurides, ka eksperimentaalsetes vormides, detailide erilisuses, mastaaabis, värvides.

Ma ei tekita seest väljapoolle mitte vormi, vaid tunnet. Lisan kiht-kihilt loodavat atmosfääri. Olen oma loomeetodit uurides jõudnud järelduseni, et tegutsen justkui maali ja arhitektuuri vahelal.

Arhitektuur on sotsiaalne distsipliin. Selle tulemus teenib otsesemalt või kaudsemalt meid kõiki. Ei ole võimalik olla pelgalt enese ja või tellija keskne, paratamatult olakse avaliku ruumi kaudu kogukonna kui terviku keskne. Hea lahendusega hooneloo loob väärtust, keskkonda, suurendab selle atraktiivsust elanikele, investoritele, tõmbab ligi poode ja kohvikuid, head arhitektuurikultuuri. Ta

”**Eestis teatakse kõikide asjade hinda ja mitte millegi väärtust.**

võib isegi ajahambale vastu pidada ning maamärgiks või sümboliks muutuda. Ta võib teha ühte, kõiki või siis mitte ühtegi neist. *Win-win* või *lose-lose*. Aeg on peaarhitekt.

Kahju, kui arhitekti vajatakse ainult ehitusloale templi saamiseks. Olen veendunud, et arhitektuur on väga pika protsessi tulem. Lähtepunktiks on idee sündtelija peas, millele järgneb selle sõnastamine arhitekti jaoks, kes omakorda tõlgib ja seob mõttekatked kolmemõõtmeliseks ehitatud ruumiks.

Vähetähtis pole lähedastes kategooriates mõtlevate inseneride ja ehitajate kaasamine. Õnnelike juhuste kokkulangemisel võime arvestada tekkinud idee realiseerimisega. Lisaks peab tegemise protsessis olema paras annus rõõmu.

Arhitekti töö on omamoodi IT-mehe töö. Keegi ei saa aru, kas ja mida ja miks spetsialist täpselt tegi. Kui arvuti töötab, oleme rahul. Nii ka loodud

ruumiga – nullid ja ühed õiges kombinatsioonis. Tahaks loota, et minu puhul on tulemuseks eriline kombinatsioon lihtsatest asjadest.

Loomingulisust jääb aga üha vähemaks, kohe jõuab kohale ülereguleerimise periood. Tulevikus peame õppima uuesti ridade vahele kirjutama ja joonistama. Tänapäeva arhitektuuris võib detailiks nimetada just ruumist saadavat emotsiooni.

Eestis on veel piisavalt ruumi ideedeks, kuhu ja kuidas edasi minna. Mitte kalliduse suunas, aga pigem kasutusviiside mitmekesisuse, mõistlikkuse ja energia-teemade arendamise suunas. Võiks öelda ka, et vaesuse maitseka vormistamise suunas. Kui vaid bürokraatia tõkkes ei muutuks ületamatuks. Kui vaid mõeldaks laiemalt ja tulevastele põlvetele, mitte ainult kiiresti (loe ebakvaliteetsete) – hoonete püstitamisele. Eestis teatakse kõikide asjade hinda ja mitte millegi väärtust.